

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1922

Vragen van het lid **Krol** (50PLUS) aan de Ministers van Justitie en Veiligheid en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *straatgeweld en het toenemend aantal steekincidenten* (ingezonden 2 januari 2020).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid), mede namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ontvangen 3 maart 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 1469.

Vraag 1

Kent u het bericht «Slachtoffer (16) steekpartij Drachten overleden»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u een overzicht geven van het aantal steekincidenten van de afgelopen tien jaar en de ontwikkelingen van een analyse voorzien? Kunt u dit ook geven voor straatgeweld in het algemeen?

Antwoord 2

Steekincidenten en straatgeweld worden niet als zodanig geregistreerd in de politiesystemen. Dergelijke incidenten worden overeenkomstig het strafrecht geregistreerd als openlijke geweldpleging, zware mishandeling, moord/doodslag of anderszins, ongeacht of en zo ja, van welk middel (b.v. een mes) daarbij gebruik is gemaakt. Om toch meer inzicht te verschaffen, voert de politie een aantal gerichte analyses uit om een overzicht van steekincidenten te krijgen die zich het afgelopen jaar hebben voorgedaan in de eenheden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag. Deze analyse is naar verwachting medio 2020 gereed. Op basis hiervan wordt een nadere duiding gedaan. Over de uitkomst van deze duiding zal ik uw Kamer informeren.

Vraag 3

Wat is het beleid bij de politie ten aanzien van het opnemen van aangiftes door slachtoffers van straatgeweld? Worden slachtoffers soms ontmoedigd door de politie om aangifte te doen? Zo ja, bent u het met de mening eens dat dit ontoelaatbaar is? Wat gaat u daaraan doen?

¹ Algemeen Dagblad, 30 december 2019, Slachtoffer (16) steekpartij Drachten overleden

Antwoord 3

De politie is erop gericht om bij een delict, en wanneer een burger dit wenst, zo snel en zo laagdrempelig mogelijk een melding of aangifte op te nemen. Hiervoor staan verschillende kanalen open waarbij rekening wordt gehouden met de betreffende omstandigheden, zoals de ernst van het delict en het slachtoffer. De politie streeft er altijd naar om zo goed als mogelijk opvolging te kunnen geven aan de behoeften van de burger.

Vraag 4

Kunt u een inschatting maken van de omvang van niet-geregistreerd straatgeweld?

Antwoord 4

Nee, een dergelijke inschatting is helaas niet goed te maken.

Vraag 5

Klopt het dat vergeleken met tien jaar geleden het straatgeweld toeneemt en verhardt?

Antwoord 5

De politie heeft het beeld dat dit niet toeneemt. Wat echter wel merkbaar is, is een verharding en verruwing in het straatgeweld. Recentelijk zijn er regelmatig ook ernstige incidenten geweest. Mij bereiken signalen van gemeenten en politie dat het erop lijkt dat in de straatcultuur vaak sprake is van wapenbezit. Dit zijn zorgwekkende signalen. Het is van het grootste belang om te voorkomen dat jongeren overgaan tot het bezitten en gebruiken van wapens. Ik geef dan ook urgentie aan de nodige activiteiten om deze problematiek tegen te gaan.

Vraag 6

Klopt het dat bij straatgeweld een verschuiving is te constateren in soort wapen, in de leeftijd van de daders en in de kwetsbaarheid van de slachtoffers?

Antwoord 6

Zoals in antwoord 2 aangegeven registreert de politie feiten overeenkomstig delicten in het strafrecht. Hierbij worden de omstandigheden van de zaak opgenomen, zoals of bij het strafrechtelijke feit gebruik is gemaakt van een mes. Er is derhalve geen categorisering steekincidenten. Daarom zijn er op dit moment niet direct overstijgende beelden te genereren van steekincidenten, zoals bijvoorbeeld over de leeftijd van de verdachten. Daarnaast is het zo dat bij dergelijke incidenten vaak meerdere personen van verschillende leeftijden zijn betrokken, waarbij in de registratiesystemen over het geheel van de incidenten niet direct is op te maken wat de leeftijd is van degene die het geweld heeft aangewend. De politie voert momenteel in de eenheden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag een aantal gerichte analyses uit om een beeld te genereren van het aantal steekincidenten van het afgelopen jaar.

Vraag 7

Bent u het met de mening eens dat op straat lopen, bijvoorbeeld met je hondje of hand in hand met een partner van hetzelfde geslacht niet vanzelfsprekend veilig meer is?

Antwoord 7

Zo algemeen gesteld deel ik deze mening niet. Hoewel er misschien hier en daar gebieden zijn waar iemand zich, om welke reden dan ook, niet geheel veilig voelt of zich situaties kunnen voordoen die niet als geheel veilig aan te merken zijn, is Nederland over het geheel genomen een veilig land om over straat te lopen. Diverse partijen, zoals onder andere de politie, zetten zich dagelijks in om deze veiligheid te bewerkstelligen.

Vraag 8

Is er sprake van een trend in de ons omringende landen, gezien het feit dat in Duitsland het aantal steekincidenten toeneemt? Zo ja, hoe kan deze trend verklaard worden? Welke maatregelen nemen onze buurlanden?

Antwoord 8

Voor zover ik kan overzien is er geen sprake van een trend in de ons omringende landen met een toenemend aantal steekincidenten. In het Verenigd Koninkrijk is veel ervaring opgedaan met de aanpak van geweld en steekincidenten. Het belang van preventie wordt daarbij benadrukt. Daarnaast is er een Europees rapport beschikbaar over de preventie van geweld en steekincidenten onder jongeren met adviezen en effectieve maatregelen.² Bij de te ontwikkelen aanpak zoals aangekondigd in mijn brief van 3 februari 2020³ zal ik gebruik maken van deze ervaringen en adviezen.

Vraag 9

In hoeverre speelt een veranderende jeugdcultuur een rol bij het toenemend straatgeweld?

Antwoord 9

Onder een specifieke groep jongeren speelt geweld en het verheerlijken daarvan een belangrijke rol. Dit wordt versterkt door diverse onlinevideo's waarin bezit van wapens – zowel vuurwapens als steekwapens – wordt verheerlijkt. Het lijkt lokaal bepaald en we zien deze ontwikkeling in diverse steden.

Vraag 10

Wordt er op scholen aandacht besteed aan weerbaarheid bij bedreigingen?

Antwoord 10

Scholen in Nederland zijn niet (wettelijk) verplicht om aandacht te besteden aan weerbaarheid bij bedreigingen. Wel zijn scholen in het primair-, voortgezet- en speciaal onderwijs verplicht zorg te dragen voor een veilige school. Dit is vastgelegd in de wet «Veiligheid op school». Ook mbo-instellingen zijn verplicht om een sociaal veiligheidsbeleid te voeren. Scholen besteden daarnaast aandacht aan burgerschap dat een bijdrage kan leveren aan het verhogen van de weerbaarheid. OCW werkt momenteel aan de versterking van de kwaliteit van burgerschapsonderwijs op het mbo. Voor het funderend onderwijs wordt de wettelijke opdracht aangescherpt, waarna ook het burgerschapscurriculum wordt aangepast.

Lokaal kunnen scholen ook betrokken worden bij convenanten of afspraken met bijvoorbeeld de gemeente en/of veiligheidspartners om aandacht te besteden aan een specifiek veiligheidsprobleem. In een aantal gemeenten in Nederland wordt op lokaal niveau al met een convenant schoolveiligheid gewerkt. Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) heeft hiervoor, samen met de Stichting School en Veiligheid (SSV), een «convenant schoolveiligheid» opgesteld.⁴

Daarnaast speelt onderwijs een rol in het offensief tegen georganiseerde criminaliteit. Op 18 oktober 2019 heb ik uw Kamer hier per brief over geïnformeerd. Specifiek heeft onderwijs een rol bij de op preventie gerichte wijkaanpak, die een van de pijlers van dit offensief is. De Motie van het lid Kuik⁵, die oproept weerbaarheidslessen op scholen onderdeel te laten zijn van de strategie om ondermijning te voorkomen, zal in deze aanpak meegenomen worden.

Vraag 11

Bent u het met de mening eens dat potentiële daders veel meer vrijheden hebben dan potentiële slachtoffers? Waarom mag je in Nederland wel een mes dragen (enkele uitzonderingen als stiletto en vlindermes daargelaten) en geen pepperspray? Is de tijd rijp om dat om te draaien?

² European report on preventing violence and knife crime among young people, World Health Organization, 2010.

³ Kamerstukken II 2019–2020, 28 684, nr. 598.

⁴ Zie: <https://hetccv.nl/onderwerpen/geweld-op-school/documenten/een-leidraad-om-samen-te-werken-aan-een-veilige-school>

⁵ TK 2019–2020, 29 240, nr. 116.

Antwoord 11

Nee, zo gesteld deel ik die mening niet. De regels voor het dragen van een wapen, of het nu een mes, pepperspray of enig ander voorwerp betreft, zijn voor alle ingezetenen van Nederland hetzelfde. Ik zie op dit moment geen aanleiding om de regelgeving te wijzigen ten aanzien van specifiek deze voorwerpen.

Vraag 12

In hoeverre zijn slimme camera's die straatgeweld herkennen, die onder meer in Arnhem werden ingezet, inzetbaar bij de opsporing? Klopt het dat de automatische detectie van straatgeweld de opsporing met een factor 100 effectiever zou maken?⁶

Antwoord 12

De inzet van slimme camera's zou een bijdrage kunnen leveren aan de snelheid van opsporing of handhaving, met name door het real-time geautomatiseerd signaleren van relevante incidenten, zodat de (menselijke) opvolging direct kan starten.

In samenwerking met TNO heeft de politie in verschillende experimenten uitgetest in hoeverre software voor beeldherkenning te trainen is. Deze experimenten zijn tot dusverre vanwege gebrek aan resultaat niet verder gekomen dan experimenten. Over de effectiviteit daarvan ten behoeve van de opsporing van straatgeweld is derhalve nog niets te zeggen.

In Arnhem zijn uitsluitend camerabeelden uit een database gebruikt om in een experiment te onderzoeken of herkenning van uitgaansgeweld via camera's van gemeentelijk cameratoezicht mogelijk is. In Arnhem zijn geen slimme camera's operationeel. Deze test, en alle bij de politie bekende testen, hebben tot nog toe niet een niveau van geautomatiseerde herkenning van geweld bewezen, zodanig dat die de huidige menselijke waarneming bij cameratoezicht kan vervangen.

Vraag 13

Bent u bereid een plan van aanpak straatgeweld naar de Tweede Kamer te sturen met daarin oorzaken en effectieve oplossingen aan de hand van de gehele veiligheids- en justitiële keten, van preventie tot en met nazorg?

Antwoord 13

Er zijn recentelijk meerdere ernstige incidenten geweest. Dit zijn zorgwekkende signalen. Het is van het grootste belang om te voorkomen dat jongeren overgaan tot het bezitten en gebruiken van wapens. Ik geef dan ook urgentie aan de nodige activiteiten om deze problematiek tegen te gaan. Om te kunnen bepalen waar versterking van de aanpak, zoals ook bedoeld in het antwoord op vraag 8, nodig is, zijn nadere verkenningen vereist om beter zicht te krijgen op de aard en de omvang van de problematiek en de achtergronden ervan beter te doorgronden. Zoals toegezegd tijdens het vragenuur op 14 januari 2020 en in de brief van 3 februari 2020⁷ zal ik uw Kamer in het voorjaar informeren over de inzichten uit deze nadere probleemverkenning en de gesprekken met burgemeesters en politie over straatgeweld en steekincidenten.

Daarnaast ben ik, naar aanleiding van het AO Politie van 19 december 2019, reeds in gesprek met burgemeesters over het bestuurlijke instrumentarium om straatgeweld aan te pakken. Ik heb uw Kamer hierover recent per brief over geïnformeerd.⁸

⁶ TNO, 20 november 2018, Slimme politiecamera's herkennen straatgeweld

⁷ Kamerstukken II 2019/20, 28 684, nr. 598.

⁸ Kamerstukken II, 2019/20, 28 684, nr. 613.